

***Theba pisana* (Müller) levend in Zeeland**

door

W. S. S. VAN BENTHEM JUTTING

(Zoölogisch Museum, Amsterdam)

Tijdens een wandeling op 29 oktober 1961 langs de boulevard van Domburg tussen de Hoge Hil en het Badpaviljoen ontdekte ik in de vegetatie langs dit pad een grote menigte levende exemplaren, zowel volwassen als jonge, van *Theba pisana* (Müller). De volwassen slakken zaten op de takken van kreupelhoutbosjes van olmen aan de landzijde van dit pad, alsmede op de grond tussen gras en afgevallen blad, en op een gele crucifeer. De jonge dieren zaten meest hoog aan grassprietten, soms in kluitjes van 4 tot 6 bij elkaar.

Dit is de eerste maal, dat *Theba pisana* levend in Nederland is gevonden. De kolonie in Domburg is zeer talrijk, en heeft zich — blijkens het grote aantal jonge dieren — in de afgelopen zomer in ruime mate voortgeplant. Zij bereikt hier haar noordelijkste punt van verspreiding. Voor een soort, die eigenlijk in het mediterrane gebied thuis hoort, is de aanpassing aan het klimaat van een zoveel noordelijker gelegen terrein opmerkelijk. De voorafgaande winter was zeer mild. Het staat te bezien, of de dieren een strenge winter, met langdurige vorst, zouden overleven.

Theba pisana is in 1934 levend in de Belgische duinen waargenomen, en komt nog steeds nabij Oostende voor tussen Mariakerke en Raversijde (ADAM & LELOUP, 1937; ADAM, 1947). In latere jaren is zij ook bij De Panne gevonden (ADAM, 1960). Zij leeft in België vooral op Boksdooorn, *Lycium barbarum*, een struik, die ook langs de Domburgse boulevard groeit, maar waarop ik nu juist niet zoveel *Theba pisana* aantrof.

Hoewel het niet te bewijzen is, lijkt het toch wel waarschijnlijk, dat de Domburgse kolonisten afstammelingen zijn van de Belgische populatie. Het zou van belang zijn na te gaan of *Theba pisana* in het duingebied van Zeeuwsch-Vlaanderen levend voorkomt, een gebied, dat geheel aansluit bij het Belgische duinterrein. Hoe de soort van daar de Westerschelde heeft kunnen oversteken, zal wel een onopgeloste vraag blijven.

ADAM, W., 1947. Révision des Mollusques de la Belgique. I. Mollusques terrestres et dulcicoles. Mém. Mus. Roy. Hist. Nat. Belgique, no. 106, p. 170.

—, 1960. Faune de Belgique. Mollusques. I. Mollusques terrestres et dulcicoles. Bruxelles, 1960, p. 312.

ADAM, W. & E. LELOUP, 1937. Sur la présence de *Helicella virgata* (Da Costa) et *Theba pisana* (Müller) en Belgique. Bull. Mus. Roy. Hist. Nat. Belgique, tome 13, no. 10, p. 6.

SOMMAIRE

Au mois d'octobre 1961 une assez nombreuse population de *Theba pisana* (Müller) fut trouvée à Dombourg, province de Zélande. C'était la première fois que l'espèce fut signalée vivante aux Pays Bas. Les animaux, adultes et jeunes, étaient assis sur les arbustes et les herbes à côté d'un sentier qui longe l'extrême rangée de dunes auprès de la mer. On se demande comment l'invasion en Zélande de cette espèce méridionale ait pu s'effectuer. La localité la plus proche qu'habite *Theba pisana* (et où elle a également été introduite) est la région d'Ostende en Belgique, à environ soixante kilomètres au sud de Dombourg, à travers le formidable estuaire du Bas Escaut.